РЎЗИ ҚОДИРИЙ

ДЎСТЛИК НАШИДАСИ

Шеърлар ва достон

Тошкент
Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети
«ЁШ ГВАРДИЯ» нашриёти
1984

www.ziyouz.com kutubxonasi

Ушбу тўпламни ўғлим Қутлуғнинг хотирасига бағишлайман.

$К\frac{4702570200-97}{356(04)-84}$ 56—84

© Издательство «Ёш гвардия», 1984

www.ziyouz.com kutubxonasi

ВАТАНИМ

Ўзингсан яловдор, туғинг барқарор,
Озодлик тонгисан ёрқин, шуъладор,
Гулларинг жилвакор, сойларинг мавждор,
Қалбимга тафт берган оташин диёр,
Сендадир инсонга ҳурмат, эътибор.

Кун-бакун улғайиш — толе, иқболинг,
Офтобдек чарақлаб кулар жамолинг,
Жами дилга сингмиш меҳринг, хаёлинг,
Оламни лол этмиш кўркинг, камолинг,
Сендадир инсонга ҳурмат, эътибор.

Сендирсан бахтимга яралган жаҳон,
Ишқингдан юракда гуриллар туғён,
Бағрингда муродим кулади ҳар он,
Фидо бўлсин сенга садақа бу жон,
Сендадир инсонга ҳурмат, эътибор.

Ҳар нафас меҳнатда дур яратарман,
Энг эзгу орзу-ла достон битарман,
Сенга чўнг севгимни баён этарман,
Сен борсан — доим шод куйлаб ўтарман,
Сендадир инсонга ҳурмат, эътибор.

Тошкент

www.ziyouz.com kutubxonasi

[redacted] ОВОЗ

(Шу номли туркумдан)

Дунёмизда бир куй мангу, дилнавоз,
Улуғвор эътиқод этади парвоз,
У қуёш нуридан олади пардоз,
Эрку бахт, иқболдан ҳар қўшиқ, ҳар соз,
Унинг жарангида [redacted] овоз.

Ҳар лавҳада кураш, меҳнат жўшқини,
Жамики юракда ижод ёлқини,
Бетиним гуркирар шонлар тўлқини,
Зафарлар, қувончлар оқими бу соз,
Унинг жарангида ленинчи овоз.

Қароғларда буюк умид чақноғи,
Дилларда яловдор туйғу қайноғи,
Йўлларда нурафшон ҳаёт маёғи,
Порлоқ тақдирга хос қўллардаги соз,
Унинг жарангида [redacted] овоз.

Ҳар кунда бир бутун умрдек мазмун,
Унинг ҳар онидан тириклик мамнун,
Ошажак фароғат, сурур кун-бакун,
Замонам қудратин садоси бу соз,
Унинг жарангида [redacted] овоз.

Пўлатлар қуйганда, қўриқ очганда,
Юлдуздан-юлдузга дадил учганда,
Узлуксиз ғалаба, шараф қучганда
Қаҳрамонлик мадҳин куйлайди бу соз,
Унинг жарангида [redacted] овоз.

Тиллар хилма-хилдир,
Мақсад ягона,

www.ziyouz.com kutubxonasi

Курашда,
Меҳнатда туриб мардона,
Яратамиз ҳар зум янги шоннома,
Муқаддас қардошлик куйидан бу соз,
Унинг жарангида [redacted] овоз.

Бу Ватан дўстлигу меҳрга булоқ,
Ҳамиша иноқмиз,
Ҳамиша қувноқ.
Виждон ҳур,
Инсон ҳур,
Мўътабар ҳар чоғ.
Эртанги иқболни мадҳ этар бу соз,
Унинг жарангида [redacted] овоз.

Тошкент, 1980

www.ziyouz.com kutubxonasi

ЎЗБЕКИСТОН, ЯШНАЙБЕР!

Кўклам шавқи жўшаверсин,
Баҳористон яшнайбер,
Кўз-кўз айла гул жамолинг,
Қулф ур ҳар он, яшнайвер,
Ҳаёт гўзал, даврим гўзал,
Қувнар жаҳон, яшнайбер,
Пешонангдан ўпмиш қуёш,
Ўзбекистон, яшнайбер.

Ғунчаларинг — чўғдек лаълинг,
Жилвакордир гулларинг,
Димоқларга ифор сепмиш,
Ҳид уфурмиш йўлларинг,
Оромбахшдир атрофларинг,
Илҳомбахш ўнг-сўлларинг,
Жаннатдан минг чандон гўзал,
Ўзбекистон, яшнайбер.

Гулларингга боқиб булбул,
Сайрар жўшқин навода,
Гулшанларинг қасидасин
Сўйлар жўшқин навода,
Абадият мадҳим баён
Айлар жўшқин навода,
Мен ҳам савти наво сўйлай,
Ўзбекистон, яшнайбер.

Ҳар бир гулинг риштасидан
Диллар дилга пайваста,
Ундан баҳра олар меҳру
Муҳаббат ҳар нафасда,
Ҳар наҳорда қутлаб тутгум
Фидоларга гулдаста,

www.ziyouz.com kutubxonasi

Мурод, камол чин барқарор,
Ўзбекистон, яшнайбер.

Зиё билан чайқалмишдир
Бўстонларинг қучоғи,
Ёғдуларга чўмилмишдир,
Жилоланар ҳар ёғи,
Суюкларнинг суюгисан,
Ардоқларнинг ардоғи,
Шарққа ибрат мангу бўстон —
Ўзбекистон, яшнайбер.

Мен учун, оҳ, сен суюкли,
Сен қимматли гул диёр,
Қароғимдай асрагумдир,
Қўндирмасман гард-ғубор,
Қодирий бир содиқ ўғлинг,
Сенга доим вафодор,
Юракка қўр, жонга дармон,
Ўзбекистон, яшнайбер.

Тошкент, 1977

www.ziyouz.com kutubxonasi

ҲОСИЛ БАЙРАМИ

I

Ватан қудратининг чексизлигида
Ҳиссангиз улкандир, эй, заршуносим.
Чўнгдир салмоғингиз шонлар вазнида,
Сизгадир икромим,
Меҳрим, ихлосим.
Бу диёр юрагин сержўшқинлиги
Дилингиз қўридан, ҳароратидан.
Маъмурлик дарёсин сертошқинлиги
Қадоқ қўлларингиз саховатидан.
Бу юрт жамолининг мунавварлиги
Пахтангизнинг ёрқин нуридан, бешак.
Дамларнинг хушлиги,
Музаффарлиги
Жасур умрингиздан нишона демак.
Довруғу шуҳратнинг гуркирашлари —
Дунёни лол этган хирмонингиздан.
Шодлик куйларининг авж олишлари —
«Оқ олтин» аталган жаҳонингиздан.

II

Табиатдан устун чиқдингиз ҳар он,
Бўлди фан, техника мададкорингиз.
Қардошлик рамзидир Сиз яратган шон,
Дўстлигу тинчликдир чин шиорингиз.
Бағрингиз қуёшнинг тафтига қадар,
Саховат кўкида балққан офтоб Сиз.
Яратолди миллион тонналаб оқ зар
Сўнмас қалб чўғингиз,
Олтин қўлингиз!
Ҳамма тилда Сизга табригу олқиш,
Достонга айланмиш ғолиб номингиз.
Таърифингиз олис-олисга етмиш,
То етти иқлимга кетмиш донғингиз.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Ўлкада шон кезар,
Шарофат кезар,
Назму наво кезар,
Кезар шод айём.
Сурурy ифтихор,
Муҳаббат кезар,
Тўй бонги авжланар шу кун, шу оқшом!

Тошкент, 1979

Зак. 164.

www.ziyouz.com kutubxonasi

ИШЧИ ДЎСТИМГА

Ишчи дўстим, сенсан илҳом манбаим,
Сенга бахшидадир қалбим қўшиғи.
Келажак кўринар сени ўйласам,
Писандмас сен учун йиллар тўсиғи.
Сенга бағишланар ҳар эзгу калом,
Сенинг номинг билан фахр этар Ватан.
Тарих бўлиб қолар ҳар айтган сўзинг,
Ҳар ишинг монанддир сўзингга, зотан,—
Ҳар шаҳар,
Ҳар бир йил,
Буюк иншоот
Сенинг жасоратинг рамзидир, дўстим.
Ҳар бир мўъжизада,
Жаҳоний баҳсда
Ишчилар синфининг мавқеи устун.
Сенинг ижодингдир, ижодкор дўстим,
Инсонлар кўзида умидвор зиё —
Коммунизм номи билан аталган
Ўша саодатли, мунаввар дунё!
Меҳнатинг,
Қудратинг билан юксалмиш
Юртимнинг обрўси бўлиб муаззам,
Сенинг шу пўлатдек метин сафингга
Қувонч, ҳаяжон-ла боқаман баъзан.
Юрагим уриши,
Қон юришида
Қалбинг ҳароратин,
Қўрин сезаман.
Қарогларда ёнган ўчмас оташда
Меҳринг қуёшининг нурин сезаман
Мўъжизакор қўллар рамзин кўраман
Печларда тобланган чўян, пўлатда,
Конларнинг қаъридан қазилган маъдан,
Оламни лол этган кучда, қувватда.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Гул пақшидан тортиб гигантларгача
Дидинг,
        фаросатинг,
                кўркинг намоён,
Самони забт этган жасур парвозда
Сенинг заковатинг борар ёнма-ён.
Дилин юрт севгиси ёққан ҳар жонга
Букилмас иродангг,
Мафкуранг сингмиш.
Меҳнат оламига сардор асли сен,
Сенинг йўлларингда чаманлар унмиш.
Меҳнатинг боисдир
Юрт тўкинлиги,
Замон осойиши,
Кароматн ҳам,
Сенда мужассамдир
Инсон қудрати,
Ижоди,
Журъати,
Назокати ҳам...
Ишчи дўстим, сенсан илҳом манбаим,
Сенга бахшидадир қалбим қўшиғи.
Келажак кўринар сени ўйласам,
Писандмас сен учун йиллар тўсиғи!

Тошкент, 1976

www.ziyouz.com kutubxonasi

ЗАФАР САРИ

Улуғ давримизнинг улуғ пойдори,
Октябрь фарзанди,
Ҳурлик посбони,
Коммуна қасрининг ҳассос меъмори,
Эрку бахт гуллаган боғлар боғбони,
Тинчликка таянчсиз,
Ленинчи авлод,
Толмас курашчисиз
Бахтли ва озод.
Дилда буюк орзу, ёздингиз қанот
Ҳур юртдаги жами нуқталар қадар.
Қатъий аҳд-паймондан,
Қалблар қўридан,
Ғайрат оқимидан,
Манглай теридан
Яралган олам бу, умрида баҳор,
Димоқларга сочур узлуксиз ифор.
Доимо гуркираш, яшаришга хос,
Қутлуғдан қутлуғдир,
Эзгудан эзгу.
Пок ниятга,
Олий тилакларга бош
Юракларда жўшар исёнкор туйғу!
Меҳнат-ла қўйдингиз иқболга ҳайкал,
Ҳойкалки,
Ҳар бири буюк кашфиёт.
Ҳар битта кашфиёт тарихга сайқал,
Уни чарақлатмиш нурли эътиқод.
Шу абадий гулшан дунёмиз ҳаққи,
Ленинчасига, ҳа, ишламоқ даркор!
Ленин бахш айлаган зиёмиз ҳаққи,
Тағин мардонавор курашмоқ даркор!
Унинг шон-шарафин сўйлаш чоғи бу,
Курашин,

www.ziyouz.com kutubxonasi

Зафарин сўйлайлик жўшиб.
Мангулик баҳорин куйлаш чоғи бу,
Барқ урган давронни куйлайлик тошиб.
Тилдаги қўшиқда муқаддас номи,
Дилдаги туйғуда улуғвор шуур.
Зафар сари бошлар Ленин таълими,
Ёғар шан узра шан,
Нур устига нур.

Тошкент, 1980

www.ziyouz.com kutubxonasi

БУ ДУНЁ

Бу дунё ажойиб, серҳиммат, ўктам,
Инсон деб яшайди,
чекади ташвиш.
Бу дунё ишқида меҳнаткаш одам,
Эрта-кеч курашар,
қилишар юмуш!..
Бу дунё офтобнинг нурига тўла,
Сўнмас оташ бўлиб тепар юраги.
Эзгулик офтобин олқишлар, қутлар,
Машъумликни кўммоқ ўйи, тилаги!..
Бу дунё орзуси —
доим ҳамдамлик,
Қардошлигу дўстлик унга эрур жон.
Омонлик,
ободлик,
шодликка чанқоқ,
Низони ўчирмоқ ундаги армон!..
Бу дунё бедор ва
безовта, дардлик,
Ҳар жонзот умрига шерикдир, шерик.
Замона руҳини ҳис этмаса ким,
У руҳан ўликдир,
Эмасдир тирик.
Бу дунё фараҳли,
Меҳнат шарафдир,
Унинг қудрати-ла бурро сўзлайман!
Дунёга туташдир фикриму зикрим,
Даврим ярасига даво излайман!
Бу дунё тинимсиз юмуш, курашдир,
Ҳамманинг бурчидир бўлмоқ фидокор!
Хастадил элларга нажот йўлламоқ,—
Қарздир бу,
Ҳар кимнинг зиммасида бор.
Бу дунё шундайин!

www.ziyouz.com kutubxonasi

Эшит, биродар,
Лоқайдлик оламга ортиқча юкдир.
Чунки «бедард эшак, дарди йўқ кесак»,
Беғам, бепарвога қарар кўз йўқдир.
Бу дунё уйғоқдир,
Касби уйғоқлик.
Дунёмиз дардига етар уйғоқлар.
Кўмар ғофилликни, гумроҳликларни,
Зулматни ўрташга ёқур чироқлар.
Бу дунё ҳақ талаб,
касби адолат,
Ҳимматлар юксалтар ҳақликнинг туғин!
Ҳақсизлик томирин кесиб, куйдириб,
Ҳар зум ловуллатар ҳақиқат чўғин.
Бу дунё ҳаётбахш,
касби жўшқинлик,
Қулатмоқ истайди сустлик тоғларин!..
Дармон бўл жаҳоннинг қайноқ ишига,
Сўнгсиз курашларда ювгин доғларин!..
Бу дунё зиёбахш,
кони истиқбол,
Келажак ва умид шунда очур юз!
Шундан умидворлик, тилагу ишонч,
У билан улғаяр ҳар ўғил, ҳар қиз.
Бор бўлсин чин инсон, унсин,
кўпайсин,
Бахт сози,
қўшиғи янграсин мудом!
Оташқалб ўтлари сўнмасин ҳеч вақт,
Қўшиғим қўшиққа эш этсин давом!

Тошкент,

www.ziyouz.com kutubxonasi

ЛОҚАЙДЛИК

У билан бир ўсган,
улғайган эдик,
У сувга чўкди, эҳ...
мен қолдим тирик.
Уни қутқазмадим, гуноҳим учун —
Изтироб чекаман,
юракда оғриқ!
Билсам, бу лоқайдлик жазоси экан,
Тирнайди бағримни,
қийналур виждон,
Ўлиб-тириламан ҳанузгачайин
Ўша ўртоғимни эслаганим он!
Кўзимни қоронғи қоплайди дарҳол,
Ўзимга бераман кетма-кет савол:
— У сувга чўкканда нечун жим турдинг?
Нега қутқазмадинг,
қилмадинг омол?
Одам ҳаётига масъул-ку одам,
Бир-бирин қўриқлаш бурчи-ку, ҳар дам
Ҳаётга масъулсан,
кузатмоқ қарзинг,
Бу қарзни зиммангга юклаган олам.
Эҳ, сўнгги пушаймон бефойда, дўстим,
Сен лоқайд бўлмагин,
Сен ҳушёр ўсгин!

Тошкент, 1981

www.ziyouz.com kutubxonasi

ТИНГЛАСИН

Сайра, танбур, хонишларинг
Баҳористон тингласин,
Ошиқлардай нолишларинг
Хумористон тингласин,
Қалблар аро олқишларинг
Дил-дилистон тингласин,
Юракларни ёқишларинг
Жами инсон тингласин,
Булбулга жўр сўйлашларинг
Гулгун жаҳон тингласин,
Савти наво куйлашларинг
Замин, замон тингласин.

Мен саболар қанотида,
Дил садо жаҳонида,
Мен нигоҳлар оташида,
Дил зиё уммонида,
Мен раънолар бўстонида,
Дил зебо достонида,
Мен шайдолар масканида,
Дил ризо туғёнида,
Булбулга жўр сўйлашларинг
Гулгун жаҳон тингласин,
Савти наво куйлашларинг
Замин, замон тингласин.

Мен мурувват дунёсида,
Жўшар бахтим чашмаси,
Чулғамишдир дилни нурга

www.ziyouz.com kutubxonasi

Бахтли умрим пашъаси,
Унга сингмиш ҳаёт шами,
Абадият шуъласи,
Ёғдуларга чўмилмишдир
Қўшиқларнинг нағмаси,
Булбулга жўр сўйлашларинг
Гулгун жаҳон тингласин,
Савти наво куйлашларинг
Замин, замон тингласин.

Бу саодат маъвосидир,
Фароғатин куйлагум,
Авлодлардан-авлодларга
Саховатин куйлагум,
Ҳаловатин, шарофатин
Бир умрга сўйлагум,
Даврон тинглар, башар тинглар,
Борим баён айлагум,
Булбулга жўр сўйлашларинг
Гулгун жаҳон тингласин,
Савти наво куйлашларинг
Замин, замон тингласин.

Бенавога хониш ўргат,
Ҳисларим соч дилнавоз,
Дилларни забт этар сасинг,
Бунча илиқ, бунча соз,
Садойингга ҳамма таслим,
Йўқдир қилча эътироз,
Сайра, «Ушшоқ» мақомига,—
Мен ҳам қўшай бир овоз,
Булбулга жўр сўйлашларинг
Гулгун жаҳон тингласин,
Савти наво куйлашларинг
Замин, замон тингласин.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Бу ифтихор дунёсидир,
Шодиёна қайнагай,
Иқбол тожин кийиб ҳар жон,
Бахтин тўйлаб ўйнагай,
Хумор ёзиб дўст-ошнолар,
Биродарлар яйрагай,
Барча сенга ҳамоҳангдир,
Қодирийдек куйлагай,
Булбулга жўр сўйлашларинг
Гулгун жаҳон тингласин,
Савти наво куйлашларинг,
Замин, замон тингласин.

Тошкент, 1976

www.ziyouz.com kutubxonasi

НАСИБ БЎЛИБДИР

Гулар завқи, ишқи, сеҳри
Кўнглимни ром қилибдир,
Гупуллаган муаттар бўй
Қалбимга лим тўлибдир.
Қаён боқсам, гулқад, гулруҳ,
Гулноз майин кулибдир,
Гулларга мен жонни фидо
Этмоқ насиб бўлибдир.

То азалдан гулга шайдо,
Танлаб гуллар тераман,
Гулдек тоза дилга шайдо,
Дил олиб, дил бераман,
Кўнглим ёнур элга шайдо,
Тирикман, эл севаман,
Бисотимда борин унга
Тутмоқ насиб бўлибдир.

Тебратмишдир вужудимни —
Ўчмас ҳислар, туғёнлар,
Куйлаябман гулшан аро
Ғазаллару достонлар,
Жаннатдан минг аълодир бу
Раъно тўла бўстонлар,
Жаннат гулин кўзларимга
Суртмоқ насиб бўлибдир.

Билмам, ўзга шундоқ гулшан,
Гулираъно бормикан,
Нафисликда, сулувликда
Шунча танҳо бормикан,
Иштиёқни қўзир бунча,
Атри дарё бормикан,

www.ziyouz.com kutubxonasi

Менга кўҳлик дарёсидан
Ўтмоқ насиб бўлибдир.

Тенгсиз битган маъводир бу,
Яйраб ёздим кенг қулоч,
Йўлларимда гул поёндоз,
Иқболим — бошимда тож,
Мисли шоҳман, мисли ҳурман,
Йўқдир зарра эҳтиёж,
Армонларим висолига
Етмоқ насиб бўлибдир.

Кўрдим обрў-икром бунда,
Қучдим ҳурмат, эътибор,
Ҳаётимнинг ҳар онида
Қувонч, сурур, ифтихор,
Тайёр нелар истасам, мен —
Бахтиёрдан бахтиёр,
Гул масканда дўсту ёрни
Кутмоқ насиб бўлибдир.

Тошкент, 1971

www.ziyouz.com kutubxonasi

БУСТОНИНГ СЕНИНГ

Не керак зийнат, ҳашам,
Бўлмаса хуш онинг сенинг,
Не керак қўш-қўш қапот,
Бўлмаса жавлонинг сенинг.

Ғафлатда уйқу босиб,
Манзилга етмоғинг гумон,
Йўл бошлаб бонгин урар —
Бўлмаса карвонинг сенинг.

Ҳеч киши чиқолмагай
Чўққига асло бемадад,
Мададу дармон эрур,
Қудратли замонинг сенинг.

На камол, на бир мурод —
Ёзарму иқболинг қулоч,
Умидлар гулин очиб,
Тутмаса бўстонинг сенинг.

Қай юрак яллиғланар,
Ёндирмаса бахт чўғлари,
Завқ қўрин диллар аро
Солмаса давронинг сенинг.
Ким қувонч созин чалур,
Сурмаса ҳурлик гаштини,
Шодликдан тўлқин отар
Бўлмаса уммонинг сенинг.
Нурсимон порлоқ, гўзал
Қўшиқ яратмоғинг маҳол
Бу диёр имконлари
Бўлмаса имконинг сенинг.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Қодирий саодатинг,
Давринг, сururинг шуъладор,
Таралса ёпиқ куйинг,
Кулмасму армонинг сенинг.

Тошкент, 1978

www.ziyouz.com kutubxonasi

МАРҲАБО, СОҲИБКОРИМ

Бу гул меҳрим боғидан,
Қабул эт, гулбаҳорим,
Нишона қалб қўридан,
Манзур тут, шаҳсуворим,
Гулнур дедим, гул бердим,
Ардоқлагил, гулнорим,
Гул орқали дил бердим,
Дилимга боқ, дилдорим,
Юрагимга йўл бердим,
Марҳабо, соҳибкорим!

Боқиб узоқ, узоқдан,
Чалдим севгим рубобин,
Фироқ, ўтин ўчирдим,
Енгдим ҳижрон азобин,
Тўйиб, қониб ичайин
Васли дамлар шаробин,
Шуълалардан ёзайин
Мурод ҳосил китобин,
Юрагимга йўл бердим,
Марҳабо, соҳибкорим!

Сен порлагач умримда,
Бўлдим нуринг асири,
Қалбим ёнгач қўрингда,
Бўлдим қўринг асири,
Шайдойиман сеҳрингда,
Бўлдим сеҳринг асири,
Сен тоблагач меҳрингда,
Бўлдим, меҳринг асири.
Юрагимга йўл бердим,
Марҳабо, соҳибкорим!

www.ziyouz.com kutubxonasi

Гувоҳ бўлсин севгимга
Аҳли олам сен учун,
Бу қасамёд йўлига
Қўйдим қадам сен учун,
Қўшиқ тўқиб, севгимни —
Куйлай ҳар дам сен учун,
Вафодорга вафо, деб,
Сайрай ҳар дам сен учун,
Юрагимга йўл бердим,
Марҳабо, соҳибкорим!

Ишқимизга маскандир
Бу диёнат гулшани,
Ихлос гулин очибди
Бу саодат гулшани,
Жилваларга тўлибди
Бу назокат гулшани,
Бизни чорлар бағрига
Бу фароғат гулшани,
Юрагимга йўл бердим,
Марҳабо, соҳибкорим!

Бахтимиздан яралган
Эзгу, ўтлуғ бу замон,
Фахримиздан яралган
Азиз, қутлуғ бу замон,
Бизга меҳрин ёғдирар
Бамисли чўғ бу замон,
Қодирий дер: «Барқарор,
Қиёси йўқ бу замон».
Юрагимга йўл бердим,
Марҳабо, соҳибкорим!

Тошкент, 1974.

www.ziyouz.com kutubxonasi

ЧЕЧАКЛАР

I

Чечаклар, чечаклар,
зебо чечаклар,
Сизга боқиб кўзим тўймас ҳеч маҳал.
Сиздадир кўҳлигу, нафис безаклар,
Сиздадир жилою, жилвалар тугал.
Одамлар юрагин забт этган сизлар,
Хандаю табассум сизда мужассам.
Сиздадир беғубор, мунаввар, юзлар,
Шафақ ҳусни сизда,
тонгнинг акси ҳам.
Ҳавасу иштиёқ уйғотувчисиз,
Бағоят ёқимли, сўлиму майин.
Инсон табиатин яйратувчисиз,
Ҳузурбахш айлайсиз ҳидлаган сайин.
Кўз яшнар сизларга боққан чоғларда,
Битар дил оғриғи ва заҳматлари.
Шифо қулф урар сиз кулган боғларда,
Ғалаён кўтарар қалб рағбатлари.

II

Кўрмадим сиз каби малоҳат шоҳин,
Кўрмадим сизсимон нозик, жилвагар.
Сизга айтмоқдаман дилим саволин,
Ким сизни яратди бунчалар дилбар!
Ишқингиздан шу тоб кўксимда туғён,
Сеҳрингиз илкида тўқийман қўшиқ.
Чеҳрангиз кўрмасам агар бирор он,
Юз йил кўрмагандай соғингум жўшиб.
Сизда кўра олдим юлдузлар аксин,
Сизда кўра олдим офтоб жамолин.
Мен сизда пайқадим оппоқ тонг нақшин,

www.ziyouz.com kutubxonasi

Жилвангиздан гулгун ҳаёт камолин,
Манглайи ярқироқ гулпараст халқим —
Меҳнати бахш этмиш тенгсиз, нафосат.
Сиздадир нигоҳим,
Сиздадир қалбим,
Чунки гўзалликка ошиқман абад.

Тошкент, 1963.

www.ziyouz.com kutubxonasi

СЕН ЯШАЙСАН ДАВРЛАР ОША

Инқилобчи, янги уйғур шеъриятининг асосчиси Лутфулла Муталлиб таваллудининг 60 йиллигига бағишлайман

Не-не амалдор, не бойни кўрганман,
Талтайиб, дағдаға қиларди ҳарчанд.
Каттакон саллали қози, эшонлар
Ўзларин улуғлаш билан эди банд.
Дердилар: «Дунёда азизлар бизмиз,
Жаҳонга ҳомий биз,
бу — азал қисмат!
Биз олам пойдори, устуни ҳам биз,
Авлиё, пайғамбар берган ваколат!..»
Оят ўқирдилар кўпиртиб оғиз,
Ерди маъракада тансиқ таомлар.
Таъма-ла ҳар кимга қадашарди кўз,
Уларники эди туҳфа, инъомлар.
Билмасди ишратдан ўзгани улар,
Жабрдан элнинг лек дили эди қон.
Тўсарди илм-ирфон юзини улар,
Маърифат бўстонин этарди хазон.
Эдилар азалдан бахт, иқболга ғов,
Англамас эдилар Ватан маъносин.
Эркка, иноқликка бўлишарди ёв,
Бўғардилар, тенглик, дўстлик садосин.
Улар эл умидин чилпора этди,
Ўз нафсин ва тинчин ўйлашди тинмай.
Дарбадар шамолдек келишди-кетди,
Кетдилар ном-нишон қолмай бутунлай.

www.ziyouz.com kutubxonasi

* *
*

Сени кўрган, севган жонлар қатори
Кўрганман, севганман,
дилимда номинг.
Сен ўлмас элимнинг жарангли тори,
Қалбим қат-қатида ўтли каломинг.
Мен каби миллионлар ўйлайди сени,
Сен ижод кўкида порлоқ юлдузсан.
Мен каби миллионлар куйлайди сени,
Зулматда чақнаган нурсан, кундузсан.
Порладинг инқилоб қўшиғин куйлаб,
Мангуга озодлик гулларин тердинг.
Ундан ис таратдинг ўлкалар бўйлаб,
«Йилларга жавоб»-ла дилларга кирдинг.
Эрк жангин садоси бўлди куйларинг,
Гулдираб сузмоқда элдан элларга.
Индин ҳақидаги фикринг, ўйларинг,
Жонга дармон,
Қувват қўшар белларга.

* *
*

Англардим яловдор эканлигингни,
Ўхшатардим вулқон ёлқинларига.
Кураш бонги бўлган ҳар бир сўзингни
Қиёслардим уммон тўлқинларига.
«Кураш илҳоми»ни ўқимай қай он,
Ҳисларим жўшарди мисоли дарё.
Юракда улғаяр эди ғалаён,
Гўё туғёнкор тус оларди дунё...
Сени бир чақмоққа қилардим таққос,
Бу таққосга эди «Чингмўдан» асос.
Жалол исёнига эш бўлиб жоним,
Ортарди исёнкор руҳим, дармоним!

www.ziyouz.com kutubxonasi

Руҳ олиб шеърингдан талпинар эдим —
Октябрь тонгининг сарчашмасига.
«Ленин шундоқ ўргатган»ни ўқирдим,
Ошиқардим эркнинг нашидасига.
Куйлаб «Ватан аъло, халқ аъло» куйин,
Ватанпарварлигинг намойиш этдинг.
Кўрсатдинг юрт севмоқ ўзи нелигин,
Унинг ибратомуз рубобин чертдинг...
Жангдасан,
Ёв билан солишмоқдасан,
Ҳар шеъринг,
Ҳар сатринг ўзи бир жангчи.
Шумлик, ёвузлик-ла олишмоқдасан,
Ғоянгу иродангу ўзи бир жарчи.
Ошдим тоғ, дарёлар,
Бўйладим манзил,
Ҳамма жойда ўчмас изингни кўрдим.
Изларингдан тердим даста-даста гул,
Ҳар гулда исингни, ўзингни кўрдим.
Дўстлик қўшиқларин айтаётирсан,
Ҳар куйингда Ленин қуёшин тафти,
Замондан замонга ўтаётирсан,
Умрингда шиддаткор оламнинг забти!

Тошкент, 1982

www.ziyouz.com kutubxonasi

ДАЪВАТ

(Публицистик достон)

МУҚАДДИМА

Ленин ақлу заковатин,
Фикрин сўнмас шами бўл!
Инсоният тилакларин,
Орзуларин жами бўл!
Бўйлаб олтин шафақларни,
Дил қўрим соч, куйларим!
Ёвузликни ўртаб учгил,
Ёз кенг қулоч, куйларим!
Ишчиларнинг жасорати,
Қудратидай бўл буюк!
Деҳқонлардай сахий, қайноқ,
Олийҳиммат бўл, суюк!
Мўъжизакор даҳосидек
Кашфиётга чорлаб уч!
Фазогирлар изларидан
Самовотда порлаб уч!
Улуғ карвон бонгисимон
Қўндирма кўзга мудроқ!
Ундайвергин доим олға,
Уйғот ҳавас, иштиёқ!
Тоғу денгиз, қитъалар ош,

www.ziyouz.com kutubxonasi

Соҳиллару манзил ош!
Жафокашлар манглайин ўп,
Куйинга бўл оҳангдош!

* *
*

Кезгил жами ўлкаларни,
Инсонларни зийрак эт!
Барча тинчлик посбонларин
Бир-биридан сергак эт!
Мен башарнинг заррасиман,
У беўлчов вужуддир.
Куч-қуввати, кароматн
Беқиёс, беҳудуддир.
Яшамоғим маҳол усиз,
У жониму дармоним.
У туфайли муқаддасдир
Мафкураму имоним.
Ишқи-ишқим,
Аҳди-аҳдим,
Иродаси-иродам.
Шарофати-шарофатим,
Таронаси-таронам.
У жамғарган жавоҳирлар
Бебаҳодир менга ҳам.
Муштаракдир бор иқлимга,
Унда олам мағзи жам.
Башар ҳаёт-мамотига
Қаролмайман бепарво.
Эрк нашъасин сурсин барча,
Ғам чекмасин мутлақо.
Қолсин фақат луғатларда
«Ҳоким, маҳкум», деган сўз.
Кўрсин ҳамма тенг ҳаловат,
Сарғаймасин бирон юз.
Адолату ҳаққоният,

www.ziyouz.com kutubxonasi

Шиори бўл, жўшавер!
Дўстлик, тенглик деганларнинг
Қарори бўл, жўшавер!

* *
*

Мен баҳардан бир томчиман,
У довулли бир уммон.
Совет юртим эса унинг
Таянчидир ҳар қачон.
Бунда ҳаёт жозибаси,
Дилбарлиги мужассам.
Барқарордир эзгу ният,
Бунда олий мақсад жам.

Осмонаро кўчса юлдуз,
Бир сесканиб ўй сургум.
Тушмасин деб бошимизга,
Табиатга ёлворгум.
Табиат-чи, ҳайратда дер:
— У юлдузлар йироқда.
Одамдан қўрқ — хоҳласа у
Ташлар сепи фироққа.
Жаҳон нотинч,
Замин узра —
Икки оқим, икки йўл!
Бириси нур,
Бири зулмат,
Бири тикан,
Бири гул!
Бири жаннат, сочур хуш бўй,
Бахт, шодликка чорлайди.
Олишади аёз билан,
Қуёш бўлиб порлайди.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Ёвузликни даф этмак-чун
Курашади мардона.
Куррамизни асрамоқлик
Ундаги аҳд-паймона.
— Тўхтасин,— дер,— қуролланмоқ,
Хавфу хатар қадами!
Кул бўлмасин ядролардан
Бу тириклик олами!
Зулумоту кулфат битсин,
Ўчсин босқинлар изи!
Биродарлик масканига
Айлансин бу ер юзи!

Бошқа дунё — бунинг акси,
Унда ҳоким капитал.
Эзиш, алдаш ва таламоқ
Унда шиор ҳар маҳал.
Эгилган бош,
Кўзларда ёш,
Тил «кесилган», тан яра!
Оёқда ғул,
Қўлда занжир,
Инсон эрки масхара!
Ачинаман ўшаларга —
Кулфатдаги элларга.
Ёвузликнинг тиғи теккан,
Хасталанган дилларга.
Шулар томон учар хаёл,
Шулардадир ўйларим.
Маҳкумларга бергил нажот,
Эркка чорла, куйларим!

www.ziyouz.com kutubxonasi

* *
*

Мен башардан митти учқун,
У жаҳоний бир оташ.
Юракларнинг ёнишлари,
Уришлари ҳам туташ.
Ҳур юртимнинг диёрларин
Рағбати бўл, даъватим.
Чақнаб сузсин сен-ла менинг
Фикрим-зикрим, ҳимматим.
Қитъаларга алвон-алвон
Гул экканлар — йўлдошим.
Асрим шонин, ғалабасин
Улғайтганлар — қўлдошим.
Фашизмга қарши жангда
Бизга ёнма-ён турган,
Озодлик, бахт, дўстлик учун
Жон олгану, жон берган,
Худди мендек бахти кулган,
Шодлик қучган ҳар бир эл,
Йўлларимга йўли туташ,
Бойлангандир дилга-дил.
Мен уларга томирдошман,
Юракдошман, юракдош.
Бирга тепар қўш юраклар,
Бир-бирига тилакдош.
Кўкимизда битта офтоб,
Пешво бизга битта тонг.
Илдиз отмиш теран дўстлик,
Ҳамжиҳат ҳис-туйғу, онг.
Устоз Маркс ва Энгельс
Авлодига йўлдошман.
Ундан таълим олган одил —
Мардумларга дилдошман.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Эрк жарчиси Бехер, Вайнер[1]
Куйи монанд куйимга.
Соҳир фикри, жўшқин ўйи
Мосдир фикру ўйимга.
Ўлим билмас Фучик куйи
Куйимга эш ҳамиша.
Чех, словак орзулари
Орзуимдир ҳамиша.
Булғорларга ҳамнафасман,
Қисматимиз туташдир.
Бораётган йўлимизу
Манзилимиз ўхшашдир.
Қаҳрамон зот Димитров
Мен учун ҳам қадрдон.
Ленинизм ғоясига
Бўлди содиқ бир посбон.
Кўнглим яқин руминга ҳам,
Орада йўқ ғайри сир.
Ҳисларимга ёндош учган
Садовяну[2] ҳиссидир.
Венгер бирлан апоқ-чапоқ,
Аҳил ака-укамиз.
Қўл бериб бир-биримизга,
Қасамёдлар қилганмиз.
Бахт-саодат гулшанида
Кўмакдошман полякка.
Коммунистик эътиқод-ла
Тилакдошман полякка.
Коммунистман,
Виждоним пок,
Ғаразлардан нариман.

---

[1] Бехер, Вайнер — демократик Германия адабиёти вакилларидан.

[2] Садовяну — социалистик румин адабиёти намояндаларидан.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Ленин нурин эмиб, ўсган
Софдиллардан бириман.
Гуллаётган озод чаман
Гули сўлмасин деймаи.
Дўстларимнинг гулгун юзи
Ҳеч тунд бўлмасин деймаи.

* *
*

Мен башарнинг куйчисиман,
Эркинлигин сўйлагум.
Ҳамдамликдан жамол очган
Олам кўркин куйлагум.
Озод мўғул фарзанди-ла
Дўстлигимиз синалган:
Улуғ Ильич, Сухебатор —
Номи билан аталган.
Бу дўстликнинг ипи узун
Замину осмон қадар.
Четдан боқиб турли ғаним
Куяр, йиғлар, қон ютар.
Жасур Вьетнам ботирлари
Қардошимдир,
Дўстимдир.
Унинг одил кураш пости
Менинг кураш постимдир.
Маслагимиз, тақдиримиз
Илдиздошу томирдош.
Боқамиз бир истиқболга,
Ҳамқисмату ва сирдош.
Босқинчилар додин берган
Йигит-қизин қутлагум.
Унинг зафар қўшиқларин
Умрим бўйи ёдлагум.
Хо Ши Минга эҳтирому
Икромларим бепоён.

www.ziyouz.com kutubxonasi

Унга меҳрим оташлари,
Ёлқинлари бир жаҳон!
Кампучия мардларига
Дил боғимдан гул тердим.
Боғлаб орзум ипларида,
Узатдим ва қўл бердим.
Лаос ўғли тутди қўлим,
Мен ҳам қўлин ушладим.
Бошлаб иқбол йўлларидан,
Олға одим ташладим.
Ғийбатчилар қолди доғда,
Вайсаб, вайсаб қусмиш қон.
Ҳануз четдан тош отишар
Талвасада ҳар замон.
Қувонаман ич-ичимдан,
Хушҳоллигим бир олам.
Афғон бизга вафодор дўст,
Ҳамфикр ва ҳамқадам.
Кулди мангу бахт-омади,
Омадимдек барқарор.
Ҳурлик, тенглик муҳри қўлда,
Келажаги шуъладор.
Туғларимиз рангларида
Ўхшашликни кўрдим мен.
Ҳамжиҳатлик шавқини-ю
Нашидасин сурдим мен.
Эрким билан эрки пайванд,
Сурурим-ла сурури.
Қўшилгандир, эш бўлгандир
Шууримга шуури.

www.ziyouz.com kutubxonasi

* *
*

Дўстликка жон кўшаётган
Буюк ҳиндга тасанно!
Ёнаётир кўзларида
Эзгу умид, муддао.
Хайрихоҳман унга мудом,
Хайрихоҳлик аҳдим бор.
То азалдан яхши дўстим,
Айрилмаслик шартим бор.
Тагор қалбдан терган дурни —
Ардоқлайман умрбод.
Бишнуди[1] назми учқур —
Назмим билан ҳамқанот.
Ҳинд ерида қад кўтарган
Муаззам ҳар бинога,
Кўчаларга, соҳилларга
Ёғаётган зиёга,
Мамлакатга қудрат берган
Заводга, корхонага,
Юрт чеҳрасин сўлим қилган
Азимкор нурхонага
Элимдаги донишларнинг
Фикри, зеҳни қўшилмиш,
Унинг дўстлик ришталари
Қалблараро эшилмиш.
Шу дўстликнинг замирида
Эзгу ўйлар юз очмиш.
Дунёмизга осойишу,
Тотувлик нурин сочмиш.

[1] Бишнуди — янги ҳинд шеъриятининг вакилларидан.

www.ziyouz.com kutubxonasi

* *
*

Эй, пок дилим қўшиқлари,
Ёниб учгил бетўхтов!
Бу мусаффо ҳисларимни
Чархга сочгил бетўхтов.
Озодликка зор Фаластин
Ёнин олмоқ бурчимдир.
Қўллаб ҳуқуқ,
Ҳақ даъвосин,
Созим чалмоқ бурчимдир.
Эркпарварлар қўлдошиман,
Улар ёви менга ёв.
Бахт-фароғат йўлин тўсган
Ғовлар ҳам мен учун ғов.
Етим қолган,
Кўз ёш тўккан —
Гўдакларга куюнгум.
Улар учун қасос олган
Мардга боқиб суюнгум.
Бағри қонлар курашини —
Қўллайман, то тирикман.
Мадад бўлгум жафокашга,
Дардларига шерикман!

* *
*

Мен башарга тилайман шон,
Шарафларга чўмилсин!
Эрку бахтнинг гулларига
Олам қучоғи тўлсин!
Ўхшар менинг юрагимга
Африка қиёфаси.
Қалби эса яловбардор,

www.ziyouz.com kutubxonasi

Ёлқинлардан нафаси.
Анголанинг зафаридан
Етди бошим фалакка.
Олқишларим,
Қувончларим
Кўпирмоқда юракда.
Эфиопия мардлари
Йўлдошимдир бир умр.
Ҳамжиҳатман,
Ҳамфикрман,
Ҳамюракман,
Ҳаммеҳр!
Мозамбикнинг мақсадлари
Мақсадимга уйғундир.
Истиқболу иқболидан,
Кулгусидан ёғар нур.
Ҳур Жазоир осмонида
Эркин ҳилпирар байроқ.
Янги турмуш йўлларига
Жилоси гўё маёқ.
Ўша маёқ меҳнаткашлар
Қўлидаги йўлчироқ.
Бўйлар манзил,
Ошар довон,
Келгуси бундан порлоқ.
Сабри янглиғ шеърлари бор,
Жамиладек қизлари.
Бормиш ёрқин изларимдан
Унинг янги излари.

* *
*

Курашмоққа туғилганман,
Коммунистнинг бириман.
Башар тинчи учун керак —

www.ziyouz.com kutubxonasi

Бўлса, жонни берамаи.
Курашдошу
Елкадошман
Кубалик ҳар ўғлонга.
Мадад қўлин узатаман,
Дармон қўшиб дармонга.
Биродарлик қўшиқларин
Куйлаётган қўшюрак —
Совет-Куба ҳамдамлигин —
Шон-шуҳратин ёяжак.
Сальвадорда жанглар жадал,
Тун ила тонг солишмиш.
Субҳидам арафасида
Зулмат-ла нур олишмиш.
Икки дунё жанги бу ҳам,
Башарга шон ёр бўлсин.
Эрк жангларин туғдорлари,
Сардорлари бор бўлсин!

* *
*

Ғазаб ўтим ёнар, Чили —
Фожиаси,
Доғидан.
Қайғу-алам босар Хунта —
Жабридан,
Қийноғидан!..
Альенденинг ўлмаслигин,
Мардликларин сўйлайман.
Неруданинг ёлқинланган
Мисраларин ўйлайман.
Тун кўксини йиртар зиё,
Нур чашмалар тошажак.
Ҳурлик тонги отар бир кун,
Бахт ёғдусин сочажак!

www.ziyouz.com kutubxonasi

*   *
*

Бахтга шайдо ва фидокор
Ҳар бир элга ҳамдамман.
Хоҳ қаҳратон,
Хоҳ саратон,
Хоҳ куз, баҳор — бирдамман.
Оловлардан,
Бўронлардан,
Довуллардан мен ўтгум.
Қутлаб қутлуғ айёмларда
Қучоқлагум,
Гул тутгум.
Заҳмат, меҳнат, ижод аҳлин
Жарчисиман,
Жарчиман!..
Тинчлик, шодлик, маъмурликнинг
Жангчисиман,
Жангчиман!
Хитобларим, шитобларим
Эзгуликка қанотдир.
Унга парвоз бағишлаган
Ленинча ҳур ҳаётдир.
Ўша ҳаёт севгисидан
Ҳисларим,
Туғёнларим.
Ўша ҳаёт туфайлидир
Истагу армонларим.
Эй, даъватим, нурли олам
Ҳайқириғи бўл абад!
Дилдан дилга сингиб борар
Чақириғи бўл абад!
Ленин ақлу заковатин,

www.ziyouz.com kutubxonasi

Фикрин сўнмас шами бўл!
Инсоният тилакларин,
Орзуларин жами бўл!

Тошкент, 1981

---

www.ziyouz.com kutubxonasi

МУНДАРИЖА

Ватаним 3
Ленинчи овоз 4
Ўзбекистон, яшнайбер! 6
Ҳосил байрами 8
Ишчи дўстимга 10
Зафар сари 12
Бу дунё 14
Лоқайдлик 16
Тингласин 17
Насиб бўлибдир 20
Бўстонинг сенинг 22
Марҳабо, соҳибкорим 24
Чечаклар 26
Сен яшайсан даврлар оша 28
Даъват (публицистик достон) 31

www.ziyouz.com kutubxonasi

Қодирий, Рўзи.
К 56 Дўстлик нашидаси: Шеърлар ва достон.—Т. «Ёш гвардия», 1984.—48 б.

Шеърият ихлосмандлари истеъдодли уйғур шоири Рўзи Қодирийни ҳур замон, халқлар дўстлиги, бахтиёр инсон, заволсиз севги куйчиси сифатида яхши танийдилар. Муаллиф бу тўпламда ҳам ўз анъанасига содиқ қолган.

Кадыри Рузи. Наша дружба. Стихи и поэма.

У32

К $\frac{4702570200—84}{356(04)—84}$ 56—84

www.ziyouz.com kutubxonasi

На узбекском языке

Рузи Кадыри

НАША ДРУЖБА

Стихи и поэма

Редактор А. Обиджонов
Рассом А. Мамажонов
Расмлар редактори Ҳ. Раҳматуллаев
Техн. редактор Н. Мирзаева
Корректор Ш. Аминова

ИБ № 1408

www.ziyouz.com kutubxonasi

Теришга берилди 14. 03. 84. Босишга рухсат этилди 20. 09. 84. Р 13189. Формати 70×90$^1/_{32}$. № 1 босма қоғозига. «Обыкновенно-новая» гарнитурада юқори босма усулида босилди. Босма листи 1,5. Шартли босма листи 1,75. Нашр. листи 1,49. Тиражи 8000. Буюртма № 164. Баҳоси 25 т. Шартнома № 117—83.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети «Ёш гвардия» нашриёти, Тошкент, 700129, Навоий кўчаси, 30.

Ўзбекистон ССР Нашриёт полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат комитети Тошкент «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмасининг 2- босмахонаси, Янгийўл шаҳри, Самарқанд кўчаси, 44.

www.ziyouz.com kutubxonasi